

آموزش انواع اسم از نظر ساختار - درس ادبیات - ص (اسم های مشتق و مرکب)

اسم مشتق : اسمی است که از دو جزء ساخته شده و یک جزء آن بخاردار و جزء دیگر بدون بخار است .

اسم های مشتق که با بیسوند ساخته می شوند :

۱- با + اسم : باهنگر ، بادب

۲- بی + اسم : بی هنگر ، بی ادب

۳- نا + صفت : نادوست ، نامعلوم

۴- نا + اسم : ناکام ، ناپیاس

۵- نا + بن مفعول : نادان ، ناشناس

۶- ن + بن مفعول : نشوز ، نشکن

۷- هم + اسم : همراه ، هموطن

اسم های مشتق که با بیسوند ساخته می شوند

۱- صفت + کا : خوبی ، بدی

۲- اسم + می : ایرانی ، چینی

۳- بن ماضی + اره کف (ار) کردار

۴- بن مفعول + ه : خنده ، گریه

۵- اسم + ه : زمانه ، دهانه

۶- صفت + ه : سفیده - سوره

۷- بن مفعول + ش : کوشش ، عیش

۸- اسم + ستان : دبیرستان ، گلستان

۹- اسم + گاه : تمبرگاه ، بانکگاه

۱۰- اسم + زاره شن زار ، گنزار

۱۱- اسم + چه : هندوچه ، بازارچه

۱۲- اسم + بان : بانجان

۱۳- بن ماضی + ان : دیدن ، شنیدن

۱۴- اسم + کز : دختک ، سبک

۱۵- صفت + ا : گریه ، زرفا

۱۶- بن مفعول + ا : جویا ، گویا

۱۷- اسم + دان : گلدان ، نمدان

۱۸- اسم + ور : هنرور ، سخور

۱۹- بن مفعول + نده : خرنده ، دنده

۲۰- اسم + گر : کارگر ، کوزه گر

۲۱- بن مفعول + ان : نالان ، گریان

اسم مرکب : واژه های مختلفی که از دو بخش بخاردار ساخته می شوند مانند کتابخانه (* نکته : خانه ، واژه ساده است)

اسم های مرکب با فرمول های زیر ساخته می شوند :

۱- اسم + اسم : روزنامه ، خردوش ، شترمرغ

۲- صفت + اسم : جهل ستون ، خوشخت

۳- اسم + بن مفعول : کوشش ، نامبر ، نامردان

۴- اسم + بن ماضی : کارگرد ، رهاورد

آموزش انواع اسم از نظر ساختار - درس اول
ص ۲ (اسم‌ها مرکب و مشتق مرکب)

- ۵- اسم + هفت : قد بلند ، ایش سفید
- ۶- ضمیر + بن مضارع : خود نویسن ، خودکار
- ۷- هفت + بن مضارع : نزدیک بین ، دور بین
- اسم های مشتق مرکب
- واژه های هستند که ویژگی های مشتق و مرکب را نام گذاری میکنند.
- واژه های مشتق و مرکب به فرمول های زیر ساخته میشوند:

 - ۱- اسم + بن مضارع + ال : قلم کمال
 - ۲- بن ماضی + و + بن ماضی : زرد خورد ، رفت و آمد
 - ۳- بن مضارع + و + بن مضارع : سوز و گداز ، جنب و جوش
 - ۴- بن مضارع + س + بن مضارع : دانش آموز
 - ۵- بن مضارع + ا + بن مضارع : رویاروی ، کساکس
 - ۶- بن ماضی + و + بن مضارع : صحبت و جو ، لفظ و لود
 - ۷- اسم + و + بن مضارع : سرد و مسیه
 - ۸- بن ماضی + و + اسم : خورد و خودکار
 - ۹- اسم + اسم + ال : خوش روی ، خوش خوی
 - ۱۰- اسم + بن مضارع + ال : دلجو

- نکات مهم در مورد اسم ها
- ✳ معمولاً اعضای بدن + «ه» واژه مشتق هستند:
- حیدر ، گوشه ، ماهی ، گردن
- ✳ واژه های زیر آمده هستند و نباید به اشتباه مشتق در نظر گرفته شوند:
- خانده ، نامر ، لینه ، لطفه ، ساره ، دره ، بله ، اره
- تیره ، لانه ، دانه ، لاله ، لینه ، قلعه ، غلغله و ...
- پیوندها زیر ، واژه مشتق نمی سازند:
- ۱- نشانه های جمع : ال ، ات ، ها و ...
 - ۲- پیوندها «تر» و «ترین»
 - ۳- (ی) نکره

موفق باشید